

היום נלמד בעזרת ה':

יומא דף לב

כפי שלמדנו כבר, הכהן הגדול היה לובש בגדי לבן לעבודה הנעשית בפנים בקודש הקודשים, ובגדי זהב של כל השנה לשאר עבודות היום (הנעשים 'בחוץ'). בין כל בגד לבגד היתה טבילה וקידוש ידים ורגליים. סך הכל היו חמישה טבילות ועשרה קידושים.

סדר הפסוקים בויקרא פרק ט"ז המדברים בעניין עבודת יוה"כ:

מפסוק א' ועד פסוק כ"ג כתוב את כל סדר עבודתו של הכהן הגדול ביוה"כ. (פסוק כ"ג) וּבָא אֶהְרֹן אֶל אֹהֶל מוֹעֵד (ההיכל) וּפָשַׁט אֶת בְּגָדֵי הַבָּד (בגדי לבן) אֲשֶׁר לְבָשׁ בְּבָאוֹ אֶל הַקֹּדֶשׁ (לפני ולפנים) וְהִנִּיחָם שָׁם: (כ"ד) וְרַחַץ אֶת בְּשָׂרוֹ בַּמַּיִם בְּמָקוֹם קְדוֹשׁ וְלָבַשׁ אֶת בְּגָדָיו (בגדי זהב) וַיֵּצֵא וַעֲשָׂה אֶת עֲלָתוֹ וְאֶת עֲלֵת הַקֶּמֶס וְכִפֶּר בַּעֲדוֹ וַבַּעֲד הַקֶּמֶס:

ת"ר: נאמר בפסוק כ"ג: "וּבָא אֶהְרֹן אֶל אֹהֶל מוֹעֵד וּפָשַׁט אֶת בְּגָדֵי הַבָּד אֲשֶׁר לְבָשׁ בְּבָאוֹ אֶל הַקֹּדֶשׁ וְהִנִּיחָם שָׁם", פסוק זה נאמר לאחר שהכהן הגדול גמר את עבודותיו ביוה"כ.

הגמרא מבררת: למה הוא בא אל אהל מועד, והרי הוא גמר כבר את עבודותיו? וכן לא מפורש בפסוק לשם מה הוא נכנס לשם? אלא הוא נכנס לקודש הקודשים כדי להוציא משם את הכף והמחתה שהניח קודם לכן בין בדי הארון (בהקטרת הקטורת), וכשיצא משם פשט את בגדי הלבן ולבש את בגדיו - שהם בגדי הזהב.

וכל הפרשה כולה נאמרה על הסדר, כלומר כל הפסוקים בפרשה המדברת בעניין עבודת יוה"כ נאמרו לפי סדר העבודה, חוץ מהפסוק הנ"ל (= "וּבָא אֶהְרֹן אֶל אֹהֶל מוֹעֵד וּפָשַׁט..."), שקודם היה צריך לכתוב את פסוק כ"ד - "וַיֵּצֵא וַעֲשָׂה אֶת עֲלָתוֹ וְאֶת עֲלֵת הַקֶּמֶס", ואח"כ את הפסוק כ"ג "וּבָא אֶהְרֹן אֶל אֹהֶל מוֹעֵד" כדי להוציא את הכף והמחתה, ואח"כ "וּפָשַׁט אֶת בְּגָדֵי הַבָּד אֲשֶׁר לְבָשׁ בְּבָאוֹ אֶל הַקֹּדֶשׁ וְהִנִּיחָם שָׁם: (כ"ד) וְרַחַץ אֶת בְּשָׂרוֹ בַּמַּיִם בְּמָקוֹם קְדוֹשׁ וְלָבַשׁ אֶת בְּגָדָיו". ולפי שינוי סדר הפסוקים נמצא שהוא עשה את עולתו ואת עולת העם בין עבודת היום להוצאת המחתה.

(המשך בדף הבא ↓)

יוצא לאור ע"י:

"אור הספר התורני" הוצאה לאור

052-7628377

להצטרפות:

mabatladaf18@gmail.com

052-342-4473

מאי טעמא? כלומר מדוע הוא צריך להפסיק ולעשות את עולתו ואת עולת העם בין עבודת היום להוצאת המחתה?

אמר רב חסדא: לפי שקיבלנו הלכה למשה מסיני שחמש טבילות ועשרה קידושין טובל ומוקדש הכהן גדול ביוה"כ, ואם הפסוקים כתובים כסדרן א"כ נמצא שיש רק שלשה טבילות - 1. בהחלפת בגדי חול לבגדי זהב - לתמיד של שחר. 2. בהחלפה לבגדי לבן - בין התמיד לעבודת היום כולה כולל הוצאת הכף והמחתה. 3. בהחלפה לבגדי זהב - בין הוצאת הכף והמחתה לעולתו ועולת העם ועימהם המוספים ותמיד של בין הערביים.

ולכן הוא צריך להפסיק ולעשות את עולתו ואת עולת העם בין עבודת היום להוצאת המחתה, ובכך יש חמש טבילות - 1. תמיד של שחר בבגדי זהב. 2. עבודת היום בבגדי לבן (= וכפי שלמדנו לעיל שבכל פעם שהוא מחליף בגד הוא טובל). 3. עולתו ועולת העם בבגדי זהב. 4. הוצאת כף ומחתה בבגדי לבן. 5. מוספים ותמיד של בין הערביים בבגדי זהב.

הגמרא מביאה ברייתא:

תניא אמר רבי יהודה: רבי יהודה לומד שצריך טבילה בהחלפת בגדים מהפסוקים הנ"ל שנאמרו באמצע הפרשה (פסוק כ"ג): "וַבֹּא אֶהְרֹן אֶל אֹהֶל מוֹעֵד וַיַּשֵּׁט אֶת בְּגָדֵי הַקֹּדֶשׁ (בגדי לבן) אֲשֶׁר לְבַשׁ בָּבֹאוֹ אֶל הַקֹּדֶשׁ וְהִנִּיחֵם שָׁם: (כ"ד) וַרְחֵץ אֶת בְּשָׂרוֹ בַּמִּים בְּמָקוֹם קְדוֹשׁ (טבילה) וְלָבַשׁ אֶת בְּגָדָיו (בגדי זהב)".

אמר רבי: ואילו רבי לומד זאת מהפסוקים שנאמרו בתחילת הפרשה, לאחר שהכהן עבד את עבודת התמיד בבגדי זהב הוא מחליף לבגדי לבן (פסוק ד'): "כתונת בד קודש ילבש ומכנסי בד וכו' (בגדי לבן) ורחץ במים את בשרו (טבילה) ולבשם". רבי מוסיף: ואומר 'בגדי קודש הם' – דברים אלו יבוארו בהמשך הגמרא.

אמר רבי יהודה: לאחר שהסתיימה הברייתא, הגמרא חוזרת לבאר את הדברים.

(המשך בדף הבא ↓)

לדעת רבי יהודה – מהפסוק שהביא רבי יהודה (הנ"ל) לומדים טבילה בין בגדי לבן לבגדי זהב. אבל שצריך טבילה מבגדי זהב לבגדי לבן לומד רבי יהודה מהפסוק שהביא רבי (הנ"ל).

לדעת רבי - מהפסוק שהביא רבי (הנ"ל) לומדים טבילה בין בגדי זהב לבגדי לבן. אבל מבגדי לבן לבגדי זהב לומד רבי מהפסוק הנוסף שהוא הביא "בגדי קודש הם" ללמד שכל בגדי קודש צריכים טבילה.

ומניין שכל טבילה וטבילה צריכה ב' קידושי: הגמרא ממשיכה לבאר מהיכן לומדים רבי יהודה ורבי שצריך קידוש ידים ורגליים.

לדעת רבי – כפי שהובא בברייתא בדבריו 'ופשט ורחץ ורחץ ולבש', דהיינו מהפסוק שהביא רבי יהודה (פסוק כ"ג) "וּבָא אֶהָרָן אֶל אֹהֶל מוֹעֵד וּפָשַׁט אֶת בְּגָדֵי הַבָּד (בגדי לבן) אֲשֶׁר לְבָשׁ בְּבָאוּ אֶל הַקֹּדֶשׁ.. וּרְחַץ אֶת בְּשָׂרוֹ בַּמַּיִם בְּמָקוֹם קְדוֹשׁ וּלְבַשׁ אֶת בְּגָדָיו (בגדי זהב)". פסוק זה הביא רבי יהודה ללמד על טבילה בין בגדי לבן לבגדי זהב, והוא מיותר לרבי שלמד זאת מפסוק אחר כנ"ל.

לדעת רבי יהודה – (שהפסוק הנ"ל אינו מיותר) לומדים זאת מהקל-וחומר שאמר רבי אלעזר ברבי שמעון בברייתא הנ"ל.

אמר רב חסדא: לעיל (דף לא עמוד ב) נחלקו רבנן ורבי מאיר בסדר קידוש ידיים ורגליים שקודם הטבילה. לדעת רבנן - מקדש ידיו ורגליו ואח"כ פושט את הבגדים, טובל לובש ומקדש. ולדעת רבי מאיר - קודם פושט ואח"כ מקדש, טובל לובש ומקדש.

לדעת רבי בסוגייתנו לומדים קידוש ידיים ורגליים מ'ופשט ורחץ ורחץ ולבש'. רב חסדא סובר שכוננת רבי לפשיטה קידוש טבילה קידוש ולבישה. דבר זה אינו תואם לא עם דעתם של רבנן ולא של רבי מאיר.

רב אחא בר יעקב: חולק על רב חסדא. לכולי עלמא את הקידוש השני עושים לאחר לבישת הבגדים, כפי שנלמד מהפסוק המדבר בקידוש ידיים ורגליים 'או בגשתם אל המזבח'. (לפי זה רבי מתאים עם שיטתו של רבי מאיר).

(המשך בדף הבא ↓)

א"ל רב אחר בריה דרבא: אי אפשר לומר שרב חסדא ורב אחא בר יעקב מסכימים זה עם זה - וצריך בכל פעם שלושה קידושין. כי אם כן יהיו לבסוף 15 קידושין, והרי הלכה למשה מסיני רק עשרה.

